

Baruter'den tekinsiz aile tabloları

Bahadır Baruter "İçinde kaybolduğumuz karanlığın, yaşadığımız olumsuzlukların nüvetine inandığım aile kavramı da beni çok ilgilendiren bir konuydu" diyor. "Etrafa karşı en kalın maskelerimizi taktığımız ortamın aile olduğunu düşünüyorum. Bu yüzden onu en gerçek haliyle, arada yazı baloncukları olmadan anlatmak istedim. Ve bakışlarıyla, duruşlarıyla, başlarını keder içinde yana eğmeleriyle, dudaklarındaki melankolik kıvrımlarla acıyı haykıran grotesk insan imgeleri yarattım." Baruter'le röportajımız buradan devam ediyor...

■ **Yeni serginizde çok acayip, ürkütücü, hatta tekinsiz aile tabloları var. Çizdiğiniz aileler hiç alışık olduğumuz türden değil...**

Aslında onlar alışık olduğumuz aileler. Ama hiçbir zaman fotoğrafları bu şekilde çekilmez. Parlatılmış, üstleri kalın bir yalan tabakasıyla kaplanmış fotoğraflar görürüz. Sofralardan bereket taşar. İnsanlar "Bakin, ne kadar mutluuz, birbirimizi ne kadar seviyoruz" mesajı vermek için kameraya gülümseyerek bakar. En melankolik aileler bile o fotoğraflarda öyle değilmiş gibi görünür. Hepsi harikulade hayatlar yaşıyor. Mağrur, gururlu, mutludur. Ben, yüzyıllardır anlatılan büyük yalan resimlerle desifre ettim bir bakıma. Analitik bir kazı çalışması yaptım. Bak, burada herkes ya tamamen ya yarı yarıya suyun altında. Karikatür kökenli bir resim yolcusu olarak denizin dibine inip harıl harıl kumu kazmışım da içinden en gerçek yüzleriyle anneler, babalar, evlatlar çıkmışım gibi...

■ **Su yeni simgeliyor?**

Bilinçaltımızı da simgeliyor olabilir, yalanlarımızın üzerini örtmek için icat ettiğimiz çilay da... Ama ölü planktonlar sarmış her yeri. Yüzler, bedenler yüzyıllarca su altında kalmış objelerin yüzeylerinde rastlanan türden derin çatlaklarla dolu. Bu insanlar belli ki büyük felaketlerden sağ çıkmış ama aynı zamanda çok yıpranmışlar.

■ **'ÇOCUKÇU BİR TAVRIM VAR'**

■ **Hep mi böyleydi aile fotoğrafları?**

1950'li, 60'lı yıllarda insanlar yalan söylemeyi bizim kadar iyi

Penguen Dergisi'nden tanıdığımız karikatürist Bahadır Baruter, aynı zamanda bir ressam. Karanlık, melankolik aile tablolarından oluşan yapıtlarını 13 Eylül'de Galeri X-İST'te açılacak "Senin Ailen Bir Yalan Yavrum" adlı sergide görebilirsiniz

Gülener BÖREKÇİ

gboreski@hgtgazete.com.tr
0212 313 67 11

FOTOĞRAF: AYHAN YILDIZ

"Tek bir aileye bakarak bütün toplumun ne halde olduğunu görebilirsin. Tek bir hücreyi inceleyerek bir canlının tüm özelliklerini öğrenmenin biyolojide mümkün oluşu gibi..."

beceremiyordu. O siyah-beyaz fotoğraflarda daha ciddi, "cool" dururdu herkes. İkonlardaki gibi grotesk bir mülayimlik, vakar olurdu yüzlerde, duruşlarda. Alt metinleri okursan "Bu kadın ne kadar yalnız" derdin. "Bu adam çok despot, bu çocuk dertli, ağabey hain yaradılışlı, abla kıskanç." Şimdi artık "yakalama" fotoğrafları çekmek moda. Pikniklerde, yemeklerde, tatillerde herkes doğal görünüyor. Dijital olarak sayısız alternatif çekilebildiği için en uygununu seçip baskıya verebiliyoruz. Gerekirse photoshop'ta düzeltme bile yapıyoruz.

■ **Niçin hep tir tir titreyen, korkuyla**

bakan çocuklar çizdiniz?

"Çocukçu" bir tavırm var diyelim. Çocuklar ailenin henüz şekillenmekte olan en masum bireyleri. Dünyayı yeni yeni keşfederlerken hayatı ilk kez aile adı verilen o tekinsiz ortamda öğreniyorlar. En çok yaralanan da onlar oluyor.

■ **Ama tabii o anne babalar da çocuktu. Onların da travma üretene anne babaları vardı...**

Haklısın. Psikoloğa ya da psikiyatra gitsen, duyacağın ilk soru "Çocukluğunda neler yaşadın" olur. Ne işyerindeki problemleri sorar sana terapist, ne maddi sıkıntılarını... Senin bile unuttuğun anları hatırlaman, onların sende bıraktığı izleri keşfetmen

için ev ödevleri verir. Hatırlamayı ve uyumsuz parçaları doğru yerlere yerleştirmeyi başarısın, annenle baban dahil çocukluğun üzerinde etkili olmuş bütün aile bireylerini sorgulamaya, anlamaya başlarsın. Orada mutsuz olmak kaçınılmaz. Geçmişte yaşadıklarının ağırlığını iyice üzerinde hissedeceksin ki o yüklerden kurtulmanın yollarını arayasan.

■ **O halde niçin mutlu aile yalanları anlatmaktan vazgeçmiyoruz?**

Çünkü kapitalizm bunu istiyor. İnsanlar evlilik ve aile üzerinden tüketime teşvik ediliyor. Bir ailenin yoksa toplum içinde birey olarak fazla bir değeri olmuyor. En saygı duyulacak işi

'Eşimle hâlâ sevgiliyiz, henüz aile olmadık'

■ **Uzun yıllardır yazar Mine Söğüt'le evlisiniz. Siz nasıl bir ailesiniz?**

Eşimle hâlâ sevgiliyiz, henüz aile olmadık. Sadece fotoğraflarda değil hayatta da mekul, güler yüzlü, pozitif insanlarız aslında. Depresif, melankolik görünmeyiz. Karanlık kendini masa başında gösterir. Mine yazıyla yürüyor, ben çiziyelim yürüyorum ama aynı noktada bulduğumuz ters cevaplar benziyor.

■ **Yaratıcı süreci nasıl anlatırsınız?**

Yaratıcılık, insanın eksik taraflarını tamamlamaya çalışmasıdır. Dolayısıyla her sergi çalışması tasavvufi bir olgunlaşma süreci oluyor. İnsanın terapistine gitmesine sebep olan acılar, obsesyonlar sanat üretirken şifa verici hale geliyor. Yaralarını keşfediyorsun, onlarla yüzleşmediğin süreç iyileşemeyeceğini fark ediyorsun ve sonunda o yaraları tüm insanları ilgilendirecek, belki onların değişmesine, iyileşmesine vesile olacak ürünlerle dönüştürüyorsun. Hayat kadar kısa bir mesafede yapılacak en erdemli iş bu.

bile yapsan, özgeçmişin "Evli, üç çocuk babası" diye bitiyor. Reklamalarda da öyle. İnsanların en zayıf noktası çocukları olduğu için bir türünü çocukları kullanarak satmayı deneyenler kazanıyor.

■ **Biz ailelere bölündükçe kapitalizm güçleniyor yani...**

Efsaneye göre, Kral Süleyman, Babil Kulesi'ni yıktırdığında o zamana kadar bir olan dili 72'ye ayırmış ve böylece herkes ayrı ayrı dillerde konuşmaya başlamış. İnsanlık denen o devasa örgütyü ufak parçalara ayırmaman, onları manipüle etmek, birbirlerine düşürmekte ne kadar etkili olduğunu düşünsene...